

Lieve gemeente,

Vandaag op 24 november is het de laatste zondag van het Kerkelijk Jaar.

Volgende week is het de 1e Advent en begint er een nieuw jaar in de kerk.

En op deze oudejaarsdag in de kerk herdenken we onze gemeenteleden die in het afgelopen jaar zijn overleden.

Of we nu erg gelovig zijn of juist helemaal niet, toch vragen wij mensen ons af wanneer we dierbaren verliezen: waar zijn zij nu?

Onze dierbare doden.

We voelen hen vaak om ons heen, horen hun stem soms nog, maar ze zijn niet meer hier tastbaar op aarde.

Zijn zij nog ergens?

Is hun geest of hun ziel nog ergens?

Of zijn zij voor altijd verdwenen.

Deze vragen zijn zo oud als de mensheid is.

Altijd hebben mensen zich dit afgevraagd.

En er zijn ook geen antwoorden op, want niemand weet het.

Alleen er is wel geloof en hoop.

Geloof en hoop dat allen die zijn overleden nog ergens zijn, al kunnen we ons daar geen voorstelling bij maken.

En omdat we ons er geen voorstelling van kunnen maken zeggen we dan: In Gods eeuwigheid of in Gods licht zijn zij geborgen.

Ook in Bijbelse tijden waren mensen met deze vragen bezig en al vóór de tijd waarin Jezus leefde was er het geloof in de opstanding van de doden ontstaan.

Uit het verhaal dat we gelezen hebben kunnen we opmaken dat Jezus hierin geloofde en met hem velen in Israël.

Maar niet de Sadduceeën waar het verhaal over gaat.

De Sadduceeën vormden in Jeruzalem de hoge geestelijkheid, de welgestelde priesteradel.

Zij waren de groep die het voor het zeggen had in de tempel en om aan de macht te blijven, collaboreerden zij met de Romeinse bezetters.

Zij zitten dus niet te wachten op veranderingen of vernieuwingen, dat brengt alleen maar onrust.

Vandaar dat Jezus in hun ogen maar een lastpak is, zo'n partijganger der armen, die de revolutie preekt en de mensen maar onrustig maakt. Deze Sadduceeën willen proberen om Jezus in een discussie voor gek te zetten door te laten zien hoe onzinnig en belachelijk dat geloof van hem in de opstanding is.

Ze spreken hem aan over het zwagerhuwelijk: Sterft een man zonder kinderen na te laten dan dient een zwager van de weduwe in naam van zijn broer bij de vrouw nakroost te verwekken.

De instelling van zo'n zwager-huwelijk heeft een meervoudige bedoeling: Het is allereerst een menselijk plicht om de weduwe de kinderzegen niet te onthouden.

Het is bovendien een sociale plicht omdat kinderen haar oudedagsvoorziening zijn.

Er was toen nog geen AOW zoals wij die nu kennen en ouderen waren afhankelijk van eigen kapitaal, van familie of van hun kinderen.

En tenslotte is het een religieuze plicht, opdat ook deze weduwe voor God vruchtbaar zal zijn en een schakel kan worden in de keten van geslachten waarin eens de Messias zal worden geboren.

En bovendien is het zo, en zo staat het ook in Deuteronomium als reden genoemd, dat de naam van degene die gestorven is zal voortleven.

Die zal blijven bestaan.

Er zit dus een liefdevolle bedoeling achter deze tekst en achter deze instelling.

En die bedoeling is barmhartigheid, uiterste ontferming: de naam van de overledene blijft bestaan en voor de vrouw zal worden gezorgd.

Maar voor deze liefdevolle bedoelingen, daar hadden de Sadduceeën geen oog voor.

Zij wilden alleen hun punt maken en om dat punt te behalen hadden zij het natuurlijk ook bij twee mannen kunnen laten.

Maar voor de grap maken ze er zeven van en zo komen ze met het bizarre verhaal van de vrouw met de zeven mannen en wiens vrouw is ze nu in het leven na de dood?

Ze maken er een karikatuur van, een grap waarom je moet lachen en waarbij de vrouw wordt gezien als het bezit van de man.

Jezus typeert hun manier van denken over God en mens, over mannen en vrouwen en over hun hele corrupte uitbuitersbestaan met een woord dat in het evangelie en ook bij Paulus veel voorkomt: deze wereld.

Deze wereld waarin met mensen wordt omgegaan alsof ze stukken bezit zijn.

Tegenover deze wereld staat een kógende wereld.

En in die kógende wereld zal het er anders aan toegaan.

Daarin zullen we niets meer ons eigendom kunnen noemen.

Daar behoren we allemaal aan God.

Op die andere, kógende wereld hebben velen hun hoop gevestigd.

Die wereld is voor velen een troost geweest.

En Jezus staat niet toe dat deze Sadduceeën in hun hardvochtigheid mensen van hun troost beroven.

Hij is een man van het volk.

Van mensen die het moeilijk hebben en voor wie het leven zwaar is.

Mensen die geliefden verliezen, die ziek zijn, die nauwelijks het hoofd boven water kunnen houden, voor wie het leven hard en moeilijk is.

Mensen die dromen van engelen die je eens naar het paradijs zullen geleiden, het land aan de overkant, waar geen armoede en honger meer zullen zijn en waar alle leed geleden is.

Mag een slachtoffer misschien hopen dat het onrecht niet tot in der eeuwigheid zal heersen?

Maar misschien doen we de Sadduceeën onrecht en zit er onder deze bizarre, lacherige vraag toch ook een verlangen naar het geloof en vertrouwen in God dat ze bij Jezus zien en hopen zij dat hij hen van hun ongeloof en twijfel kan verlossen.

Die twijfel kennen we immers allemaal, wanneer het gaat over het hiernamaals en leven na de dood.

Wij vragen ons toch ook wel eens af of het paradijs misschien toch een product is van onze eigen fantasie?

En of we het niet zelf bedacht hebben?

Ongetwijfeld is dat ook zo, maar toch gelooft Jezus dat de Eeuwige het ook bedacht heeft.

Het is inderdaad niet zo dat in het Oude Testament met zoveel woorden over de opstanding en over leven na de dood wordt gesproken.

Maar volgens Jezus heb je de Schriften, ons Oude Testament, niet goed begrepen wanneer je er niet de opstanding uit haalt of eruit opdiept.

Dat hele boek is nl. een opstandingsboek, boordevol van de ontferming van God.

Een boek waarin het leven het wint van de dood.

Een boek van troost, ontferming en barmhartigheid.

Denk alleen niet, zegt Jezus erbij, dat wij in de hemel nog als man en vrouw zullen zijn.

Wij zijn daar als engelen!

De overkant is niet een verlengstuk van hier.

Natuurlijk wij dromen ervan onze geliefden terug te zien en bij die dromen horen beelden.

Zonder plaatjes kan een mens zich niets voorstellen.

Tegelijkertijd beseffen we ook dat het ginds volstrekt anders is.

En hoe anders, dat weten we niet.

Uit deze woorden van Jezus is de hoop op een hiernamaals ontstaan, een leven voorbij de dood, door de dood heen.

De bijbel en dan het Nieuwe Testament spreekt in verschillende beelden over wat er na de dood komt zoals het vaderhuis, het bruiloftsfeest, het nieuwe Jeruzalem, de grote maaltijd, Gods heerlijkheid.

Allemaal termen waarmee de levens-sfeer van God wordt aangeduid, termen voor het bij-God-zijn.

Wij mogen erop hopen dat Hij, die ons schiep en die vanaf de eeuwigheid af aan ons gedacht heeft, ons in eeuwigheid niet zal vergeten.

Wij mogen erop hopen door de Eeuwige gekend te zijn en in Hem geborgen, opgenomen in zijn 'Energie', in zijn geest.

Dat als Hij de zon is, wij een vlammetje daarin zijn.

Zoals de Islamitische dichter Kahlil Gibran het zegt:

Want te sterven is meegevoerd worden door de wind en opgaan in de hitte van de zon.

En bij de laatste ademtocht wordt de adem bevrijd uit zijn rusteloze rijzen en dalen, opdat hij vrij en grenzeloos opstijgt tot God.

Het zijn woorden van hoop waar wij troost uit mogen putten.

Amen